

Tarnów, dnia 2 grudnia 2024 r.

SPRAWOZDANIE
z konsultacji Programu Usług Społecznych dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa
„Od potrzeb do realizacji” – edycja 2025-2026

I. Konsultacje społeczne.

W dniu 24 października 2024 r. Rada Miejska w Tarnowie podjęła uchwałę Nr IX/85/2024 dotyczącą konsultacji społecznych Programu Usług Społecznych dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa pod nazwą „Od potrzeb do realizacji” – edycja 2025–2026 (zwanego dalej „Programem”), której podstawę stanowiła w szczególności uchwała Nr LXI/628/2018 z dnia 11 października 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 7316).

W związku z tym projekt Programu został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Miasta Tarnowa oraz Biuletynie Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Tarnowie w dniu 28 października 2024 r. W ogłoszeniu o przeprowadzeniu wskazanych konsultacji społecznych wskazano formę ich przeprowadzenia, termin, miejsce i sposób składania uwag i wniosków do wskazanego Programu. Termin składania uwag i wniosków ustalono do 18 listopada 2024 r. do godz. 15.30.

W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi lub wnioski do projektu Programu ze strony mieszkańców miasta Tarnowa.

II. Konsultacje z organizacjami pozarządowymi.

W dniu 5 listopada 2024 r. została zamieszczona w aktualnościach serwisu dla organizacji pozarządowych na stronie internetowej www.tarnow.pl oraz przesłana drogą mailową do tarnowskich organizacji pozarządowych informacja o konsultacjach projektu Programu. W informacji tej określono formę przeprowadzenia konsultacji, termin, miejsce i sposób składania uwag i wniosków do projektu ww. aktu prawa miejscowego. Termin składania uwag i wniosków ustalono do 18 listopada 2024 r. do godz. 15.30.

W wyznaczonym terminie do projektu Programu wpłynęły uwagi i wnioski ze strony Fundacji EDUMOCNI z siedzibą w Tarnowie przy ul. Tadeusza Kościuszki 37A.

Poniżej przedstawiono ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem.

1. Wprowadzenie usługi społecznej, która wspiera aktywizację edukacyjną i zawodową – „Doradztwo zawodowe dla osób dorosłych, w szczególności młodych dorosłych i kobiet wracających na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad osobami zależnymi.”

Zakres usługi społecznej: reintegracja zawodowa i społeczna/przeciwdziałanie bezrobociu
Nazwa usługi: Doradztwo zawodowe dla osób dorosłych, w szczególności młodych dorosłych i kobiet wracających na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad osobami zależnymi.
Obiorcy usługi: Osoby dorosłe, w szczególności młodzi dorośli i kobiety wracające na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad osobami zależnymi, potrzebujące wsparcia w doprecyzowaniu i usystematyzowaniu planów rozwoju zawodowego.
Zakres usługi: Doradztwo indywidualne - zapoznanie z możliwościami optymalnego łączenia życia zawodowego z osobistym tak, aby przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu przy odkrywaniu indywidualnych zasobów. - Identyfikacja barier mentalnych i podważanie ograniczających przekonań, które stoją na drodze do umiejętnego łączenia życia zawodowego, rodzinnego, osobistego - Budowanie pozytywnego obrazu siebie w kontekście różnych ról życiowych - Rozwijanie samoświadomości i poczucia własnej sprawczości - Odkrycie indywidualnych zasobów - Określenie wartości i priorytetów życiowych i zbadanie na ile ich aktualna sytuacja życiowa jest zgodna z nimi. - Badanie predyspozycji zawodowych - Poznanie technik skutecznego formułowania celów w życiu

- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
- **Uzasadnienie:** Priorytety Programu wynikają z *Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych Gminy Miasta Tarnowa*, przyjętej uchwałą Nr LXX/688/2022 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 15 września 2022 r. (zwaną także „Diagnozą”). Propozycje zawarte w Programie są zgodne z określonymi w Diagnozie priorytetami, które uwzględniają pilność zgłaszanych potrzeb społecznych. Ponadto, w Tarnowie realizowane są alternatywne działania wspierające osoby wracające na rynek pracy, m.in. w ramach projektu „KIS na terenie subregionu tarnowskiego”, prowadzonego przez Fundację im. Hetmana Jana Tarnowskiego. Obecnie Centrum Usług Społecznych w Tarnowie prowadzi proces zawierania porozumienia z Fundacją, mającego na celu wspólną realizację działań wspierających w tym zakresie.

2. Wprowadzenie usługi społecznej, która wspiera aktywizację edukacyjną i zawodową – „Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe dla osób pracujących i niepracujących.”

Zakres usługi społecznej: reintegracja zawodowa i społeczna/przeciwdziałanie bezrobociu
Nazwa usługi: Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe dla osób pracujących i niepracujących
Odbiorcy usługi: Osoby dorosłe zatrudnione i niezatrudnione, chcące podnieść swoje kompetencje zawodowe, by zwiększyć szanse zatrudnienia/utrzymania zatrudnienia/przekwalifikowania
Zakres usługi: Organizacja i prowadzenie szkoleń zawodowych wg. potrzeb zgłaszanych przez pracowników i pracodawców oraz osoby niezatrudnione.

- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
- **Uzasadnienie:** jak w ust. 1.

3. Wprowadzenie usługi społecznej, która wspiera aktywizację edukacyjną i zawodową – „Doradztwo dla osób chcących założyć działalność gospodarczą.”

Zakres usługi społecznej: reintegracja zawodowa i społeczna
Nazwa usługi: Doradztwo dla osób chcących założyć działalność gospodarczą
Odbiorcy usługi: Osoby dorosłe, potrzebujące wsparcia w zakładaniu działalności gospodarczej
Zakres usługi: <ul style="list-style-type: none"> – wszelkie aspekty prowadzenia działalności gospodarczej, w tym informacja o zakładaniu firmy krok po kroku, przepisach podatkowych, zamówieniach publicznych, wymaganiach ochrony środowiska, ochronie konkurencji itp. – dostępne dotacje na powstanie i rozwój firmy oraz inne źródła finansowania, – zasady sporządzania wniosków o pomoc publiczną i finansowanie zwrotne, – wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania, – inne informacje przydatne rozwojowi firmy. – przygotowanie dokumentów niezbędnych do rejestracji lub zmiany zakresu działalności gospodarczej, – opracowanie strategii marketingowych, – analiza struktury organizacyjnej i metod zarządzania, – analiza powiązań osobowych i kapitałowych firmy, – zasady ochrony danych osobowych, – opracowanie biznes planów na potrzeby wniosku dotacyjnego, kredytu, pożyczki, leasingu, – sporządzanie kompleksowej dokumentacji aplikacyjnej o środki pomocowe na powstawanie i rozwój przedsiębiorstw

- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
- **Uzasadnienie:** jak w ust. 1.

4. Wprowadzenie usługi społecznej, która wspiera aktywizację edukacyjną i zawodową – „Korepetycje wyrównujące poziom wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla uczniów szkół podstawowych i średnich.”

Zakres usługi społecznej: edukacja
Nazwa usługi: Korepetycje wyrównujące poziom wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla uczniów szkół podstawowych i średnich.
Odbiorcy usługi: Dzieci i młodzież – uczniowie szkół podstawowych i średnich
Zakres usługi: <p>Organizacja i prowadzenie korepetycji wg. potrzeb zgłaszanych przez dzieci/rodziców/kadrę szkolną.</p>

- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
- **Uzasadnienie:** Propozycja dotycząca wprowadzenia usługi społecznej obejmującej korepetycje wyrównujące poziom wiedzy z różnych przedmiotów dla uczniów szkół podstawowych i średnich jest już przewidziana w projekcie Programu. Została ona włączona w istniejącą usługę opisaną w Rozdziale 7, pod nazwą „Zajęcia indywidualne/grupowe dla dzieci i młodzieży” (usługa nr 7). W ramach tej usługi przewidziano m.in. zajęcia wyrównujące poziom wiedzy z różnych przedmiotów, skierowane do dzieci i młodzieży do 18. roku życia. Dodatkowo

usługa obejmuje zajęcia wspierające, usprawniające, rozwojowe, sportowe, rekreacyjne oraz inne formy aktywności dostosowane do potrzeb odbiorców.

III. Konsultacje z organami doradczymi.

W związku z tym, że do zadań Młodzieżowej Rady Miejskiej w Tarnowie i Tarnowskiej Rady Seniorów należy opiniowanie projektów uchwał Rady Miejskiej w Tarnowie dotyczących środowisk, które te ciała reprezentują, w dniu 4 listopada 2024 r. zwrócono się do powyższych gremiów z prośbą o zaopiniowanie projektu Programu, w terminie do dnia 15 listopada 2024 r.

W wyznaczonym terminie wpłynął skan uchwały Nr XXVI/1/24 Młodzieżowej Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 15 listopada 2024 r. w sprawie wyrażenia opinii wobec Programu Usług Społecznych dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa pn. „Od potrzeb do realizacji” – edycja 2025-2026. Wynika z niej, że Młodzieżowa Rada Miejska w Tarnowie nie zgłasza uwag do projektu Programu.

W wyznaczonym terminie wpłynęły uwagi i wnioski do projektu Programu ze strony Tarnowskiej Rady Seniorów.

Poniżej przedstawiono ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem.

- A. W § 2 Programu „Definicje i skróty używane w Programie”, nie zdefiniowano użytego w dokumencie sformułowania „osoby starsze”.
- **Stanowisko:** Uwzględniono.
 - **Uzasadnienie:** Zapis w rozdziale 2 Programu „Definicje i skróty używane w Programie” został uzupełniony o definicję terminu „osoby starsze”, zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1705, z późn. zm.).

- B. W § 5 ust. 2 zapisano, że prowadzone badania pozwoliły na określenie docelowych grup mieszkańców, do których winno być kierowane wsparcie w formie usług społecznych tj. między innymi osób starszych natomiast w ust. 3 określono obszary, w których występują potrzeby w zakresie organizacji usług społecznych i wśród wymienionych nie występuje wsparcie dla osób starszych.
- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
 - **Uzasadnienie:** Zakres działań, w ramach których mogą być realizowane usługi społeczne, wynika z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818). Ustawa określa, że usługi społeczne mogą być świadczone na rzecz różnych grup społecznych, rodzin, osób indywidualnych lub ogółu mieszkańców.

Obszary wymienione w § 5 ust. 3 Programu odnoszą się do dziedzin życia, a nie bezpośrednio do grup społecznych. Każda z tych dziedzin może obejmować różne grupy mieszkańców, w tym osoby starsze, w zależności od ich potrzeb zdiagnozowanych w lokalnej społeczności. Kluczowym dokumentem przy opracowaniu Programu jest *Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych Gminy Miasta Tarnowa*. To na jej podstawie określono priorytety i proporcjonalnie dostosowano wsparcie do zidentyfikowanych potrzeb. Ponadto zapisy § 5 ust. 2 i 3 Programu nie należy traktować rozłącznie, lecz interpretować razem. Osoby starsze, wymienione w § 5 ust. 2 jako grupa docelowa, mogą być objęte wsparciem w ramach obszarów wskazanych w § 5 ust. 3, jeśli ich potrzeby mieszczą się w tych dziedzinach. Wobec powyższego wsparcie dla osób starszych zostało uwzględnione w ramach wskazanych obszarów, zgodnie z wynikami Diagnozy oraz zapisami Programu. Ponadto w § 6 ust. 1 Programu osoby starsze zostały jednoznacznie wskazane jako jedna z kluczowych grup odbiorców usług.

- C. W § 7 określono usługi społeczne oferowane w Programie w tym skierowane do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami wskazując w czterech spośród pięciu usług jako odbiorców osoby dorosłe powyżej 75 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub prowadzące gospodarstwo domowe z drugą osobą powyżej 75 roku życia, zgłaszające potrzeby w danym zakresie w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego, natomiast pominięto osoby z grupy wiekowej 60-74 lata.
- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
 - **Uzasadnienie:** W § 7 Programu wskazano usługi społeczne, takie jak mobilne usługi podologiczne, porządkowe, fryzjerskie oraz mobilny konserwator. Są one adresowane przede wszystkim do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, które spełniają określone kryteria, obejmujące zarówno wiek, jak i stopień niepełnosprawności.
Pod wpływem zgłoszonej uwagi oraz na podstawie doświadczeń z poprzednich edycji programów usług społecznych w Tarnowie rozszerzono kryteria dostępu, uwzględniając również osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Celem tej zmiany było lepsze dopasowanie wsparcia do potrzeb najbardziej wymagających grup, przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowych kryteriów wiekowych.
Kryteria wiekowe i dotyczące stopnia niepełnosprawności dla mobilnych usług społecznych zostały ustalone, aby skutecznie dotrzeć do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej, które mają największe trudności w samodzielnym wykonywaniu codziennych czynności. Takie podejście odzwierciedla priorytety Programu, który koncentruje się na wsparciu osób najbardziej potrzebujących.
Grupa wiekowa 60–74 lata nie została pominięta w Programie. Osoby w tym przedziale wiekowym mogą korzystać z usług społecznych skierowanych do dorosłych powyżej 18. roku życia, co zostało zapisane w § 7, w tabeli katalogu usług społecznych. Oznacza to, że mimo ustalenia kryterium wiekowego od 75. roku życia dla wybranych usług mobilnych, Program uwzględnia potrzeby osób w wieku 60–74 lata w ramach innych dostępnych usług społecznych.
- D. Nie przedstawiono sposobu wyliczenia kwot określonych w § 9 stanowiących odpłatność za poszczególne usługi.
- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
 - **Uzasadnienie:** Kwoty odpłatności za usługi społeczne określone w Programie zostały ustalone z uwzględnieniem: kosztów realizacji usług – średni koszt jednej usługi ponoszony przez Gminę Miasta Tarnowa wynosi od 99 do 280 zł oraz możliwości finansowych odbiorców – wysokość odpłatności została dostosowana do zdolności mieszkańców do jej poniesienia bez znaczącego obciążenia ich budżetu domowego. Przy ustalaniu odpłatności zastosowano minimalne możliwe kwoty, które uwzględniają zarówno pokrycie części kosztów, jak i zachowanie przystępności usług. Warto podkreślić, że rzeczywiste koszty realizacji usług są znacznie wyższe niż określone stawki odpłatności.
Ponadto ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych nie wymaga określenia szczegółowego sposobu wyliczenia kwot odpłatności w Programie.
- E. W ocenie Rady planowany budżet Programu na lata 2025-2026 wynoszący 400.000 zł jest niewystarczający na realizację 18 usług przewidzianych w Programie (planowana liczba osób do objęcia programem to 2.000 osób).
- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
 - **Uzasadnienie:** Kwota zaplanowana w budżecie Programu na 2025 rok wynika z projektu budżetu Gminy Miasta Tarnowa na 2025 r. W odniesieniu do roku 2026, budżet Programu będzie przedmiotem dalszych analiz i ustaleń w ramach przyszłych prac nad budżetem Gminy.

Jednocześnie zakłada się możliwość uzupełnienia środków na realizację Programu poprzez pozyskanie dodatkowych środków zewnętrznych.

F. W ocenie Rady usługi proponowane w ramach Programu skierowane do osób starszych nie odpowiadają na faktyczne potrzeby tego środowiska i nie uwzględniają wyników przeprowadzonych badań ankietowych na temat „Potrzeby i oczekiwania seniorów w Tarnowie, w których wzięło udział 412 osób.

- **Stanowisko:** Nie uwzględniono.
- **Uzasadnienie:** Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, kluczowym dokumentem przy opracowywaniu Programu jest *Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych Gminy Miasta Tarnowa*, opracowana przez Centrum Usług Społecznych w Tarnowie. Dokument ten jest obowiązkowy i stanowi podstawę wszelkich działań podejmowanych w ramach Programu. Program został opracowany w oparciu o wyniki Diagnozy, aby skutecznie odpowiadać na potrzeby różnych grup mieszkańców, w tym seniorów. Usługi społeczne zawarte w Programie zostały ukierunkowane na wsparcie grup wskazanych w Diagnozie jako wymagające szczególnej pomocy. W realiach tarnowskich Program w szczególny sposób koncentruje się na rodzinach i relacjach rodzicielskich, co wynika z przeprowadzonych analiz. Jednocześnie uwzględniono potrzeby seniorów, proporcjonalnie do ich znaczenia i zakresu określonego w Diagnozie.

Wyniki badań ankietowych pt. „Potrzeby i oczekiwania seniorów w Tarnowie” są wartościowym materiałem uzupełniającym. Jednak ich zastosowanie w opracowywaniu Programu ma charakter pomocniczy. Priorytetem pozostaje uwzględnienie wyników Diagnozy, która w sposób kompleksowy i proporcjonalny określa kluczowe potrzeby mieszkańców oraz potencjał lokalnej społeczności.

Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu Programu Usług Społecznych dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa na 2024 rok pn. „Od potrzeb do realizacji” zostanie upubliczniony na stronach www.tarnow.pl oraz www.cus.tarnow.pl.